

KRONISKT SJUKA ELLER KRONISKT FRISKA – HUR KAN VI SIKTA HÖGRE?

Seminarium i Almedalen 4 juli 2016

Arrangörer: Lilly och Dagens Medicin Agenda

Fyra av tio patienter med reumatoid artrit hade inte svarat bra på behandlingen vid sitt senaste läkarbesök, visar ny statistik som presenterades av Sofia Ernestam, registerhållare för SRQ.

TIDIG DIAGNOS OCH RÄTT BEHANDLING VIKTIGAST FÖR PATIENTER MED REUMATISM

Seminarium i Almedalen 4 juli 2016.

Arrangörer: Lilly och Dagens Medicin Agenda.

Reumatoid artit, RA, är en av de vanligaste kroniska sjukdomarna i Sverige. Hur ser dessa patienters situation ut i dag och vilken framtid går de till mötes? Vilken ambitionsnivå ska sjukvården ha – ska patienterna vara kroniskt sjuka eller kroniskt friska?

Trots att Sveriges sjukvård rankas högt upplever många kroniskt sjuka att de har svårt att få den hjälp de behöver i vården. Sju av tio har aldrig diskuterat behandlingsmål med sin läkare och endast fyra av tio har en behandlingsplan som de känner till. Dessutom har många patienter otillräcklig effekt av sin behandling.

– Hela 40 procent av alla patienter som har sökt sig till vården för etablerad reumatoid artrit hade otillfredsställande behandlingssvar vid senaste besöket. Andra dystra siffror visar att många inte når sina behandlingsmål under de första två åren, sade Sofia Ernestam, registerhållare för Svensk reumatologisk kvalitetsregister, SRQ, i sitt inledningsanförande på seminariet om kroniskt sjuka på Dagens Medicins Vårdtorg i Almedalen.

Hon berättade att det är en bra bit kvar att gå för vården om målet är att sjukdomen ska gå i remission och patienten bli symtomfri. Detta trots att det i dag finns bra behandlingsmetoder med biologiska läkemedel.

Användandet av biologiska läkemedel vid tidig RA har

HOPP FÖR FRAMTIDEN. Stina Björkkvist som bor några mil utanför Visby på Gotland drabbades av reumatoid artrit för snart 20 år sedan. Hon är en av de patienter där dagens tillgängliga läkemedel inte fungerar, eller ger biverkningar. På seminariet på Dagens Medicins Vårdtorg berättade hon för seminariets moderator Maja Florin hur livet påverkas av sjukdomen, men också om förhoppningarna inför framtiden.

– Det kommer nog ett läkemedel som är bra även för mig.

KRONISKT SJUKA ELLER KRONISKT FRISKA – HUR KAN VI SIKTA HÖGRE?

Har vi en ersättningsmodell där ersättning levereras beroende på ålder, kön och om man är kroniskt sjuk så blir inte lika många undanträngda, hävdade Ingrid Lennerwald (S), regionråd i Region Skåne och ansvarig för planeringen av framtidens sjukvård i regionen.

inte ökat sedan Socialstyrelsens nationella riktlinjer kom för fyra år sedan, vilket är anmärkningsvärt med tanke på att riktlinjerna betonar att tidigt insatt behandling är viktigt för hur sjukdomen utvecklar sig, ansåg Sofia Ernestam.

Ett skäl kan vara att väntan på diagnos i dag ofta är lång,

– Det finns många skäl till att det tar lång tid att få en diagnos. Till en början kan det vara svårt för patienterna att förstå när de ska söka vård, och när de väl söker läkare så har ofta primärvården ha svårt att förstå vad det rör sig om för sjukdom, fortsatte Sofia Ernestam.

Arbete pågår för att göra situationen för patienter med RA bättre och även för att det ska bli möjligt att upptäcka sjukdomen i tidigare skeden. SRQ har bland annat tagit fram en webbtjänst som hjälper människor att läsa på om "ont i lederna". Här kan man också testa sig själv med frågor och utförliga bilder vilka gör att folk får lättare att förstå sin smärta och sedan förklara den för läkaren. Vi behöver ha bra stöd ute på nätet och detta är viktigt för tidig diagnos.

Att de kroniskt sjukas problem med kontinuitet och trygghet i sjukvården beror på systemfel i vården var de flesta i den efterföljande paneldebatten överens om.

– Vi måste fundera på hur sjukvårdssystemet är uppbyggt i Sverige, speciellt när det gäller de kroniskt sjuka. Vi behöver jobba mer med kontinuitet och kunskap. Detta

Vi måste mäta på rätt parametrar. Kontinuitet kanske är viktigare för patienten än hur snabbt man får komma till läkaren, ansåg Dag Larsson (S), ordförande i SKL:s sjukvårdsdelegation.

är kanske viktigare parametrar att mäta sjukvården på än hur snabbt man får träffa läkare, konstaterade Dag Larsson (S), ordförande i SKL:s sjukvårdsdelegation och oppositionslandstingsråd i Stockholms läns landsting.

Ingrid Lennerwald (S), politiker i Region Skåne, pekade på att det är de nuvarande ersättningsystemen som ofta gör att kroniskt sjuka patienter faller mellan stolarna.

– Jag tror att mycket kan lösas med rätt ersättningsmodeller. Har vi en modell där ersättning levereras beroende på ålder, kön och om man är kroniskt sjuk så blir inte lika många undanträngda, konstaterade hon.

Även Suzanne Ahlqvist, styrelseledamot i Reumatiker-

KRONISKT SJUKA ELLER KRONISKT FRISKA – HUR KAN VI SIKTA HÖGRE?

Publiken fick rösta via sina mobiltelefoner om vad de ansåg vara viktigast för patienter med kroniska sjukdomar. Behandling som ger symtomfrihet och tidig diagnos fick flest antal röster.

förbundet, ansåg att en stor del av problematiken grundar sig i dagens ersättningssystem.

– Specialisterna kan inte längre åka ut till vårdcentralerna eftersom ingen vill betala för det, berättade hon.

Ett annat problem är avsaknaden av individuella vårdplaner. Jonas Andersson (L), regionråd i Västra Götaland-regionen, framhöll att det verkligen inte är bra att så få patienter har en vårdplan, eller inte känner till den.

– För några år sedan gjorde vi en undersökning angående individuella vårdplaner. De flesta läkare hade faktiskt en plan för patienten. Problemet var att patienten inte kände till den, berättade han.

I Sverige har 1 procent av den vuxna befolkningen RA. En av dem är Stina Björkkvist från Gotland som har haft sjukdomen i snart 20 år. Hon hör till de patienter som inte blir hjälpta av dagens läkemedel mot reumatism.

– Ingenting har fungerat bra, trots att jag fått byta läkemedel många gånger. Men läkarna ger mig my-

– Det är bra om även patienterna känner till sin vårdplan, ironiserade Jonas Andersson (L), regionråd i Västra Götalandsregionen.

cket hopp. Det forskas hela tiden fram nya mediciner och det kommer nog snart någon som är perfekt för just mig.

Malin Benno Bjurström

Lilly

Dagens Medicin AGENDA